

13. Teurastamoa ja elintarvikekeskusta koskevat asiat

Johtosäännön muuttaminen. Kaupunginvaltuusto päätti muuttaa v. 1953 hyväksymänsä teurastamon johtosäännön 2 §:n, 3 §:n 2 momentin ja 4 §:n 2 momentin (20. 4. 342 §, kunn. as. kok. n:o 43, v:n 1953 kunn. as. kok. n:o 30).

Syväjäädyttämön käyttömaksujen muuttaminen. Kaupunginvaltuusto oli v. 1954 teurastamon syväjäädyttämön taksojen vahvistamisen yhteydessä oikeuttanut kaupunginhallituksen 1. 4. 1955 saakka tekemään vahvistettuihin taksoihin mahdollisesti tarpeelliseksi osoittautuvia muutoksia. Syväjäädyttämö oli aloittanut varsinaisen toimintansa vasta toukokuussa 1954 ja vasta kertomusvuoden puolella oli sinne saatu sijoitetuksi runsaammin elintarvikkeita. Kun maassamme toimi vain kaksi muuta, yksityistä syväjäädyttämöä, ei maksujen suuruutta voitu vertailla keskenään ja kun syväjäädyttämö ei vielä ollut päässyt oikeaan tehoonsa, ei maksujen lopullinen vahvistaminen ollut vielääkään mahdollista. Kaupunginhallitus katsoikin sen vuoksi, että sillä tulisi olla oikeus tehdä muutoksia vahvistettuihin käyttömaksuihin vielä v:n 1956 loppuun saakka. Kaupunginvaltuusto päätti oikeuttaa kaupunginhallituksen tekemään v:n 1956 loppuun saakka tarpeelliseksi osoittautuvia muutoksia teurastamon syväjäädyttämön v. 1954 vahvistettuihin käyttömaksuihin (2. 11. 936 §, ks. v:n 1954 kert. I osan s. 103).

Määrärahat. Tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokkaan edeltä arvaamattomia pääomamenoja varten merkityistä kaupunginvaltuuston käyttövaroista myönnettiin yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi 4 850 000 mk syväjäädyttämön I kerroksen jäähdytyshuoneiden 101, 102 ja 103 varustamiseksi ilmajäähdyttimillä sekä 3 300 000 mk teurastamon lantalan ja puhdistuslaitoksen koneiden hankintaa ja asentamista varten (4. 5. 422 §, 14. 12. 1 080 §).

14. Teollisuuslaitoksia koskevat asiat

Teollisuuslaitosten lautakunnan johtosäännön muuttaminen. Kaupunginvaltuusto päätti muuttaa lautakunnan johtosäännön 6 §:n 13 kohdan siten, että lautakunnalla oli oikeus valmistella kysymykset, jotka koskivat vedestä, kaasusta ja sähköstä kaupungille perittäviä maksuja (30. 11. 1 047 §, kunn. as. kok. n:o 124, ks. v:n 1950 kert. I osan s. 97).

Viranhaltijat. Kaupunginvaltuusto päätti perustaa teollisuuslaitosten kassa- ja tilivirastoon 1. 7. lukien 24. palkkaluokkaan ja III kielitaitoluokkaan kuuluvan reikäkorttikeskukseen päällikön viran, pätevyysvaatimuksena korkeakoulussa suoritettu loppututkinto, pääaineena matematiikka tai tilastotiede ja reikäkorttikoneiden perusteellinen tuntemus (20. 4. 334 §); lakkauttaa samasta ajankohdasta yhden 12. palkkaluokkaan kuuluvan toimistoapulaisen viran sekä perustaa uuden 13. palkkaluokkaan kuuluvan kassanhoitajan viran (4. 5. 406 §); perustaa 1. 1. 1956 lukien 15. palkkaluokkaan kuuluvat kirjanpitäjän sekä reikäkorttikoneenhoitajan virat (7. 9. 719 §, 16. 11. 1 001 §) ja siirtää samasta ajankohdasta rahakeosaston esimiehen viran 16. palkkaluokasta 17. palkkaluokkaan (22. 6. 601 §).

Kassa- ja tiliviraston viisi 23. palkkaluokkaan (ent. palkkaluokituksen mukaiseen) kuuluvaa rahastajan virkaa päätettiin lakkauttaa 1. 3. lukien (9. 2. 130 §).

Vesilaitos

Viranhaltijat. Kaupunginvaltuusto päätti perustaa vesilaitokseen 1. 1. 1956 lukien 22. palkkaluokkaan ja V kielitaitoluokkaan kuuluvan II putkimestarin viran sekä lakkauttaa samasta ajankohdasta 19. palkkaluokkaan kuuluvan työmestarin viran (19. 10. 883 §).

Määrärahat. Vesilaitos oikeutettiin käyttämään tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan lukuun Vesilaitos kuuluvista määrärahoista Uusia vesijohtoja 4 milj. mk tilin perusteluista poiketen vesijohdon rakentamista varten Siltavoudintiehen Jahtivoudintieltä Kantakyläntielle sekä ylittämään samoja määrärahoja 52 200 000 mk Pohjois-Munkkiniemen vesijohtotöiden suorittamista varten ja vielä ylittämään samoja määrärahoja 2 milj. mk Luoteisväylään Lauttasaaren urheilukentältä Mustasaarenkujalle rakennettavan vesijohdon kanavatyökustannuksiin käytettäväksi (9. 2. 149 §, 25. 5. 495 §, 22. 6. 633 §).

Samana päälluokan ja luvun nimikkeellä Vantaanjoen säännöstely vedensaannin lisäämiseksi vesilaitoksen tarpeisiin olevaa määrärahaa saatiin käyttää Pitkälkosken puhdistuslaitokseen liittyvän painejohdon Haagan puoleisen pään rakennustyön aloittamiseen (21. 9. 795 §).

Ilmalan vesitornin pääpiirustusten hyväksyminen. Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä arkkitehti R. Lindgrenin laatimat 20. 9. 1954 päivätyt Ilmalan vesitornin pääpiirustukset ja oikeuttaa kaupunginhallituksen tekemään piirustuksiin myöhemmin mahdollisesti tarpeelliseksi osoittautuvat pienehköt muutokset (20. 4. 339 §).

K a a s u l a i t o s

Uuden ryhmän hyväksyminen kaasunmyyntitariffeihin. Osuusliike Elanto, joka leipätehtaassaan käytti kaasulla lämmitettäviä leivänpaistouuneja, oli ilmoittanut laajentavansa tehdastaan, jolloin samalla olisi ratkaistava uunien polttoaineen valinta. Kaasun hinta ei voinut kilpailla öljyn hinnan kanssa, mutta kun kaasun käytöllä toisaalta oli eräitä muita etuja, oli liike ilmoittanut olevansa halukas valitsemaan kaasun, jos sen hinta alennettaisiin entisestä 11: 50 mk/m³ 8 mk:aan m³:ltä. Teollisuuslaitosten lautakunta oli ilmoittanut, että kaasulaitoksen talous oli v:n 1954 aikana oleellisesti muuttunut koxsin hinnan voimakkaan laskun takia, joten laitos oli ollut pakotettu siirtymään puhtaaseen kaasulaitoskäyttöön. Kun esim. työpalkkamenot ei voitu supistaa vastaavasti tuotannon pienentyessä, olisi siitä seurauksena joko yksikköhintojen korottaminen tai tappio laitokselle. Laitoksen talouden saattaminen terveille pohjalle tapahtuisi parhaiten lisäämällä kaasun myyntiä, jolloin myöskin tulot sivutuotteista ja muusta toiminnasta lisääntyisivät. Lautakunta katsoi, ettei ollut syytä muuttaa myyntitariffeja muuten kuin siten, että suurkuluttajia varten perustettaisiin uusi tariffiryhmä. Myöhemmin oli myöskin Wärtsilä-yhtymä Oy:n Arabian tehtaata ilmoittaneet olevansa halukkaita käyttämään kaasua suunnitteilla olevassa tunneliuunissaan siinä tapauksessa, että he saavat kaasua 8 mk:n hintaan m³:ltä. Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä kaasulaitoksen voimassa oleviin kaasunmyyntitariffeihin uuden III ryhmän. Samalla kaupunginvaltuusto päätti, että uutta suurkulutustariffia sovelletaan vain samassa kiinteistössä tapahtuvaan kaasun suurkulutukseen ja vasta 1. 7. alkaen, kuitenkin siten, että vuosikulutus lasketaan jo 1. 1. lukien. Kaasun mittaus ja laskutus tapahtuu 10 kertaa vuodessa (26. 1. 74 §).

Viranhaltijat. Kaupunginvaltuusto päätti perustaa kaasulaitokseen 1. 4. lukien 35. palkkaluokkaan ja V kielitaitoluokkaan kuuluvan sähkönkorjausmestarin viran. Mahdollisesti hyväksyttävässä uudessa palkkaluokituksessa kuuluu virka 22. palkkaluokkaan (26. 1. 71 §).

Edelleen kaupunginvaltuusto päätti lakkauttaa laitoksen 16. palkkaluokkaan kuuluvan laskutusosaston esimiehen viran 1. 1. 1956 lukien sekä perustaa kaasulaitokseen samasta ajankohdasta lukien 14. palkkaluokkaan ja I kielitaitoluokkaan kuuluvan kirjeenvaihtajan viran, jonka haltijalta vaaditaan lisäksi englannin ja saksan kielten kirjeenvaihtotaito. Mikäli lakkautettavan laskutusosaston esimiehen viran haltija siirrettäisiin uuteen kirjeenvaihtajan virkaan, olisi hän oikeutettu saamaan henkilökohtaisena palkanlisänä 14. ja 16. palkkaluokkien välisen erotuksen (20. 4. 335 §).

Vielä kaupunginvaltuusto päätti muuttaa kaasulaitoksen vuorottelevan ja lomittavan apulaiskaasumestarin viran kaasumestarin viraksi ja siirtää ko. viran 20. palkkaluokasta 21. palkkaluokkaan 1. 1. 1956 lukien (22. 6. 602 §).

Määrärahat. Kaasulaitoksen määrärahoja Luottotappiot kaupunginhallituksen käytettäväksi saatiin ylittää enintään 7 544 440 mk mm. Fennica Oy:n 3 487 372 mk:n ja Högben Torvströfabrik Ab:n 2 852 140 mk:n saatavien poistamiseksi tileistä. Summaan sisältyi vielä eräitä pienempiä saatavia, joiden periminen velallisen varattomuuden, tunteuttoman olinpaikan tai muun syyn takia ei ollut tuottanut tulosta (4. 5. 425 §).

Yleishankintojen suorittaminen. Ks. s. 4, 119.

S ä h k ö l a i t o s

Kaukolämmityksen lämmönmyyntitariffin vahvistaminen. Kaupunginvaltuusto päätti oikeuttaa sähkölaitoksen tekemään kuluttajien kanssa sopimuksia lämmön toimittamisesta

Salmisaaren voimalaitokselta noudattamalla teollisuuslaitosten lautakunnan 15. 6. esittämiä ja 12. 10. osittain muuttamia maksuperusteita (2. 11. 938 §).

Viranhaltijat. Sähkölaitoksen organisaatiouudistuksen valmistuttua oli laitoksen eri toimintojen työvoiman tarpeen tyydyttämiseksi laadittu kokonaissuunnitelma, jossa oli esitetty kiireellisyysjärjestyksessä lähimpien kahden vuoden aikana tarvittavat uudet virat. Kaupunginvaltuusto päätti perustaa sähkölaitokseen seuraavat uudet virat, joiden palkkaluokka ja kielitaitoluokka on mainittu suluissa viran nimen jäljessä: kaksi insinöörin virkaa (30, III), yksi insinöörin virka (25, III), yksi rakennusmestarin virka (22, V), kaksi korjausmestarin virkaa (21, V), yksi insinöörin virka (29, III), kolme insinöörin virkaa (26, III), neljä sähkömestarin virkaa (20, V), kuusi asemapäivystäjän virkaa (18, V), yksi tarkastajan, yksi apulaislinjamestarin ja yksi apulaiskatuvalomestarin virka (20, V), yksi sisäjohtomestarin virka (23, V), kaikki 1. 1. 1956 lukien; yksi insinöörin virka (26, III), yksi apulaismuuntamomestarin virka ja kaksi suunnitteluteknikon virkaa (21, V) sekä kaksi suunnitteluteknikon virkaa (19, V), kaikki 1. 7. 1956 lukien. Samalla kaupunginvaltuusto päätti lakkauttaa 1. 1. 1956 lukien kaksi 20. palkkaluokkaan kuuluvaa kone-mestarin virkaa sekä kehottaa teollisuuslaitosten lautakuntaa tekemään esityksen yhden 15. palkkaluokkaan kuuluvan mittarintarkastajan viran lakkauttamisesta heti sellaisen vapautuessa (19. 10. 882 §).

Malmin sähkölaitoksen verkon lunastamisesta johtuvia lisätehtäviä varten päätettiin sähkölaitokseen perustaa seuraavat uudet virat 1. 1. 1956 lukien: yksi insinöörin virka (27, IV), yksi linjamestarin virka (23, V), yksi apulaislinjamestarin virka ja yksi johtotarkastajan virka (20, V) (16. 11. 1 001 §).

Määrärahat. Kaupunginvaltuusto päätti siirtää v:n 1954 talousarvion päaluokan Teollisuuslaitokset lukuun Sähkölaitos kuuluvista määrärahoista Korjaus- ym. tarvikkeet 30 milj. mk sähkölaitoksen käytettäväksi v. 1952 tilatun höyryturbiinin akselin ja siipien maksamista varten kertomusvuonna (26. 1. 101 §).

Yleishankintojen suorittaminen, ks. s. 4, 119.

Eräiden kaupunginosien liittäminen 20 kV jakelualueeseen. Kaupunginvaltuusto oli v. 1954 päättänyt, että 20 kV suurjännitejärjestelmä otettaisiin käytäntöön esikaupunki-alueella, eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta, sähkölaitoksen määräämässä järjestyksessä. Lisäksi kaupunginvaltuusto oli v. 1954 päättänyt, että kaupungin alueella oleva 5 kV sähkönsiirtojännite korotettaisiin 10 kV jännitteeksi teknillisten ja taloudellisten mahdollisuuksien puitteissa. Kun sittemmin oli kuitenkin osoittautunut taloudellisemmaksi muuttaa eräiden kaupunginosien sähkönjännite suoraan 10 kV jännitteeksi kaupunginvaltuusto päätti, että 23., 24., 25. ja 26. kaupunginosat liitetään 20 kV jakelualueeseen, kuitenkin siten, että entistä 5 kV verkkoa käytettäisiin 5 kV jännitteellä niin kauan kuin se olisi teknillisesti ja taloudellisesti tarkoituksenmukaista, että kaikki suurjänniteverkon laajennukset olisi suoritettava 20 kV jännitettä silmällä pitäen sekä että 20 kV jakelun käytäntöönotto ja asteittainen laajentaminen tapahtuisi kuormituksen kasvun määräämässä järjestyksessä sitä mukaa kuin tarpeelliset teknilliset edellytykset saataisiin luoduiksi (2. 11. 937 §, ks. v:n 1954 kert. I osan s. 107).

Oy. Malmin Sähkölaitoksen kaupungin alueella olevan verkon ostaminen. Yhtiön verkon lunastamisesta oli käyty neuvotteluja jo vuodesta 1952 lähtien pääsemättä yksimielisyyteen lunastushinnasta. Kun yhtiö nyttemmin oli tehnyt kaupungille uuden 3. 6. päivätyt tarjouksen kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä sen yhtiön kaupungin alueella olevan verkon ostamiseksi 97 500 000 mk:n kauppahinnasta ja oikeuttaa kaupunginhallituksen päättämään kauppasopimuksen yksityiskohdista (7. 9. 722 §, ks. s. 21).

Suvilahden höyryvoima-aseman uusiminen. Sähkölaitos oli esittänyt muistiossaan, että Helsingin sähkön tarve todennäköisyyden mukaan kasvaisi vuosittain n. 9—10 %. Sähkölaitoksen tehon tarpeen, joka kertomusvuonna oli n. 100 MW, laskettiin v. 1970 olevan n. 320 MW. Nämä tehomäärät olisi peitettävä osaksi ostetuilla ja omilla vesivoimilla, osaksi höyryvoimalaitosten avulla. Rakennuskelpoisia vesivoimavaroja on maassamme arvioitu olevan n. 12 miljardia kWh/v, ylärajan ollessa n. 15 miljardia kWh/v. Koko maan sähkön tarpeen, v. 1958 n. 8.5 miljardia kWh/v, laskettiin kasvavan v. 1965 mennessä n. 15 miljardiin kWh/v:n. Koko maan sähkön kulutuksen lisäys olisi siis vajaan kymmenen vuoden kuluttua peitettävä yksinomaan höyryvoimalaitosten avulla. Teollisuuslaitosten lautakunta esitti, että Suvilahteen olisi entisen loppuun kuluneen höyryvoimalaitoksen tilalle rakennettava uusi voimalaitos, jonka ensimmäisen vaiheen tehoksi tulisi n. 60—75

MW ja jonka kustannukset tulisivat olemaan n. 2 miljardia markkaa. Sähkölaitoksen ilmoituksen mukaan puuttui Suvilahden turbiineilta sillä kertaa n. 30 tonnia höyryä, joka vaujas loppuun kuluneiden kattiloiden poistamisen ja kaukolämmityksen nopean kasvun vuoksi parissa vuodessa kasvaisi 150 tonniksi. Höyryn tarve edellytti siis huomattavan kattilalaitoksen rakentamista Suvilahteen, mutta koska se merkitsi suurinta osaa koko voimalaitoksen kustannuksista, olisi koko voimalaitoksen rakentaminen Suvilahteen halvempi ratkaisu kuin Salmisaaren voimalaitoksen laajentaminen entisestään. Kaupunginvaltuusto päätti periaatteessa hyväksyä suunnitelman uuden höyryvoimalaitoksen rakentamisesta Suvilahteen, jonka laitoksen ensimmäisen vaiheen tehoksi tulisi n. 60—75 MW. Lisäksi kaupunginvaltuusto päätti velvoittaa kaupunginhallituksen ryhtymään toimenpiteisiin riittävien lainavarojen hankkimiseksi em. suunnitelman rahoittamista varten (7. 9. 723 §, ks. s. 16, 21, 149).

Vallilan 35/5 kV aseman rakentaminen. Teollisuuslaitosten lautakunta oli käsitellyt tontille Mäkelänkatu 46 suunnitellun Vallilan 35/5 kV aseman rakentamista, johon työhön oli tarkoitus ryhtyä v:n 1956 alussa. Yleisten töiden lautakunta oli laadittanut kustannusarvion muuntoaseman kolmea eri rakennussuunnitelmaa varten. Väestönsuojelutoimisto oli antamassaan lausunnossa esittänyt, että ko. muuntoasema sijoitettaisiin kallioon louhittuun tilaan III vaihtoehdon mukaisesti. Kaupunginvaltuusto päätti, että Vallilan 35/5 kV aseman piirustukset laaditaan yleisten töiden lautakunnan laadittaman III vaihtoehdon mukaisesti (23. 3. 273 §).

15. Muut asiat

Kansalaisoikeudet. Kaupunginvaltuusto antoi kertomusvuonna lausuntonsa 61 anomuksesta, jotka koskivat Suomen kansalaisoikeuksien myöntämistä yhteensä 94 henkilölle. Anomuksista 1 koski neljää Amerikan Yhdysvaltain kansalaista, 6 kuutta Inkerin kansalaista, 1 yhtä Ison Britannian kansalaista, 1 yhtä Kanadan kansalaista, 8 seitsemäätoista kansalaisuutta vailla olevaa, 9 yhtätoista Neuvostoliiton kansalaista, 1 yhtä Norjan kansalaista, 1 yhtä Ranskan kansalaista, 4 yhdeksää Ruotsin kansalaista, 6 kahdeksaa Saksan kansalaista, 2 neljää Saksan liittotasavallan kansalaista, 1 yhtä Tanskan kansalaista, 19 kahtakymmentäyhdeksää ent. Venäjän kansalaista ja 1 yhtä Viron kansalaista (12. 1. 14 §, 26. 1. 50 §, 9. 2. 115 §, 23. 2. 166 §, 9. 3. 212 §, 23. 3. 253 §, 20. 4. 313 §, 4. 5. 403 §, 25. 5. 444 §, 8. 6. 517 §, 22. 6. 591 §, 7. 9. 687 §, 21. 9. 769 §, 5. 10. 822 §, 19. 10. 865 §, 2. 11. 921 §, 16. 11. 971 §, 30. 11. 1 029 §, 14. 12. 1 076 §).

Väkijuomien anniskeluoikeudet. Valtuusto päätti kaupunginhallituksen asettaman komitean ehdotuksen mukaisesti lääninhallitukselle annettavassa lausunnossaan puoltaa 128 anomuksen perusteella, jotka koskivat anniskeluoikeuksien myöntämistä 1. 6. alkavalle, kolme vuotta kestäväälle uudelle anniskelukaudelle, 120 tapauksessa jo myönnettyjen oikeuksien pysyttämistä ennallaan, 2 tapauksessa lisättyjen oikeuksien ja 5 tapauksessa uusien oikeuksien myöntämistä sekä 1 tapauksessa ehdottaa mainittujen oikeuksien myöntämistä koskevan anomuksen hylättäväksi. Edelleen valtuusto päätti ilmoittaa olevansa sitä mieltä, että milloin jokin ravintola siirtyy entisen sijoituspaikkansa läheisyydessä olevaan ja sen entistä tasoa vastaavaan tai parempaan uuteen huoneistoon, ei uuden lausunnon hankkiminen kaupunginvaltuustolta saman anniskelukauden aikana ollut tarpeellista (26. 1. 81 §, khn mtö n:o 2).

Kaupunginvaltuusto päätti puoltaa Oy. Yhtyneet Ravintolat Ab. -nimisen yhtiön anomusta B1-anniskeluoikeuksien myöntämiseksi Eränkävijäntorin varrelle perustettavalle ravintolalle sekä Osuusliike Elanto -nimisen osuuskunnan anomusta saada hallinnassaan olevalle Eduskuntatalon ravintolalle kuluvan 3-vuotisen anniskelukauden ajaksi tilapäiset A-anniskeluoikeudet kuitenkin sillä ehdolla, että väkijuomien anniskelu rajoitetaan vain kokouksien ja juhlatilaisuuksien ajaksi (7. 9. 749 §, 22. 6. 592 §).

Edelleen kaupunginvaltuusto päätti puoltaa Oy. Angleterre Ab:n anomusta saada siirtää Hallituskatu 14:ssä sijaitsevaa ravintolaa varten myönnetty A-anniskeluoikeudet yhtiön Kalevankatu 23:ssä sijaitsevaan uuteen ravintolaan sekä Torisali Oy. -nimisen yhtiön anomusta Viherkulma nimiselle ravintolalle, Viherniemenkatu 9, myönnettyjen B1-anniskeluoikeuksien siirtämistä uuteen, Hämeentie 2:ssä sijaitsevaan ravintolaan (26. 1. 80 §, 22. 6. 593 §).